

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

PUBLISKOJAMĀ VERSIJA

L Ē M U M S Rīgā

Nr. E02-59
(Prot. Nr.39, 4.§)

2006. gada 21. jūnijā

Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr. p/06/05/2

Par Konkurences likuma 15. panta otrās daļas
iespējamo pārkāpumu SIA „Neste Latvija” darbībās

Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 1. punktu, 22. panta 2. punktu, 24. pantu 11.01.2006. nolēma ierosināt lietu par Konkurences likuma 15. panta otrās daļas iespējamo pārkāpumu SIA „Neste Latvija” (turpmāk - Neste) darbībās.

Izvērtējot tās rīcībā esošo un papildus no Valsts ieņēmumu dienesta iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Konkurences padome 30.11.2005. saņēma Neste ziņojumu (turpmāk – Ziņojums) par īpašuma nomas līguma noslēgšanu ar SIA „Aksioma – R.S.” (turpmāk – Aksioma). Ziņojumam pievienots starp Neste un Aksioma 15.07.2005. noslēgtais Nomas līgums, saskaņā ar kuru (**).

Nomas līguma 1.1.2. punktā noteikts, ka (**).

Nomas līguma:

- 2.2. punktā noteikts, ka (**).

- 2.1. punktā noteikts, ka (**),

- 2.4. punktā noteikts, ka (**).

Nomas (**).

Īpašuma, kas atrodas Iecavas pagasta „Krustiņos”, pieņemšanas – nodošanas aktu Neste un Aksioma pārstāvji parakstīja 10.10.2005., īpašuma, kas atrodas Jūrmalā, Kaugurciema ielā 83 – 19.09.2005. Attiecīgās

pieņemšanas – nodošanas aktu parakstīšanas dienas arī uzskatāmas par apvienošanās dienām (atsevišķi uz katru nekustamo īpašumu).

2. Izvērtējot paziņoto apvienošanas lietas Nr. 1591/05/05/4 ietvaros no Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvaldes Konkurences padome 21.12.2005. saņēma 19.12.2005. vēstuli Nr.13.1.2/34386, kurā norādīts, ka Aksioma (Nr.40003230390) VID licencēšanas komisija izsniegusi speciālo atļauju (licenci) naftas produktu (degvielas) mazumtirdzniecībai, kura derīga no 14.06.2004., bet anulēta 31.10.2005. uz komersanta iesnieguma pamata. Minētajai VID vēstulei pievienota Aksioma izsniegtā licence, kurā norādīts, ka Aksioma izsniegtajai licencei naftas produktu mazumtirdzniecībai darbība izbeigta Iecavas novada „Krustiņos” 01.11.2005., Jūrmalā, Kaugurciema 83 – 07.10.2005. Neste atbilstoši licencei darbību Jūrmalā, Kaugurciema 83 uzsākusi 01.11.2005., Iecavas pagasta „Krustiņos” 29.11.2005. Ziņojumā norādīts, ka Jūrmalā, Kaugurciema 83 Neste darbību uzsākusi 02.11.2005, Iecavas pagasta „Krustiņos” plāno darbību uzsākt 02.12.2005.

3. Konkurences likuma 15. panta otrā daļa nosaka, ka tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, ziņojumu par apvienošanas Konkurences padomē iesniedz pirms apvienošanās. Neste, noslēdzot Nomas līgumu ar Aksioma par Aksioma piederošo kustamo un nekustamo īpašumu nomu, faktiski ieguva Aksioma aktīvus, kas saskaņā ar Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktu ir vērtējama kā apvienošanās. Saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanas” 2. punktu ziņojumu par Konkurences likuma 15. panta pirmās daļas 3. punktā noteikto apvienošanas iesniedz tirgus dalībnieki, kas iegūst tiesības izmantot cita tirgus dalībnieka aktīvus. Tātad pienākums iesniegt ziņojumu par apvienošanas šajā gadījumā ir Neste. Par apvienošanās dienu attiecībā uz īpašumu Iecavas pagasta „Krustiņos” uzskatāms 10.10.2005, Jūrmalā, Kaugurciema ielā 83 – 19.09.2005. Ziņojums par apvienošanas tika iesniegts 30.11.2005. Tādējādi Neste nav izpildījusi Konkurences likuma 15. panta otrajā daļā noteikto prasību iesniegt ziņojumu pirms apvienošanās.

4. Konkurences likuma 17.panta pirmā daļa nosaka, ka, „ja ziņojums nav iesniegts šajā likumā noteiktajos gadījumos, Konkurences padome var pieņemt lēmumu par naudas soda uzlikšanu jaunajam tirgus dalībniekam vai izšķirošās ietekmes ieguvējam līdz 1000 latiem par katru dienu, skaitot no dienas, kad ziņojumu vajadzēja iesniegt. Minētie līdzekļi ieskaitāmi valsts pamatbudžetā”. Nosakot naudas soda apmēru par ziņojuma neiesniegšanu pirms apvienošanās, Konkurences padome izvērtē konkrētās lietas apstākļus,

Neste argumentus, administratīvā akta izdošanas samērīguma un lietderības apsvērumus.

4.1. Neste pārstāvja 23.03.2006. vēstulē Nr.01-171/2006 ir norādīts, ka Konkurences padome pieprasījusi informāciju, kas nav jāsniedz saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumiem Nr.897. Tādējādi ir pārbaudāms, vai Neste bija iesniegusi pilnīgu informāciju jau pirms 22.02.2006. un vai par pilnīga ziņojuma iesniegšanas dienu attiecīgi pamatoti ir atzīts 22.02.2006. Izvērtējot Konkurences padomes 21.06.2006. lēmumā Nr.58 lietā Nr.1591/05/05/4 konstatēto un šīs lietas materiālus, Konkurences padome konstatē, ka 22.02.2006. ir atzīts par ziņojuma pilnīgas iesniegšanas dienu, jo Neste līdz 22.02.2006. nebija iesniegusi to informāciju, ko saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumiem Nr.897 tai bija pienākums iesniegt Konkurences padomei.

4.2. Neste pārstāvis 23.03.2006. vēstulē Nr.01-171/2006 ir norādījis, ka „SIA „Neste Latvija” 30.11.2005 Konkurences padomē iesniegtajā ziņojumā par nomas līguma noslēgšanu ar SIA „Aksioma – R.S.” (turpmāk tekstā – Ziņojums) ir detalizēti norādīti iemesli, kāpēc minētais ziņojums netika iesniegts pirms attiecīgā īpašuma iegūšanas”. Neste paskaidrojumā par novēlotu ziņojuma iesniegšanu ir norādīts, ka „Ziņojums par minēto darījumu netika iesniegts Konkurences padomei pirms minētā darījuma īstenošanas sekojošu iemeslu dēļ: (..) Neste interpretēja Konkurences likuma 15.panta 1.daļas 3.punktu, uzskatot, ka teksts: „...*tāds stāvoklis, kad viens (...) viens (...) tirgus dalībnieks iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot (...)*” izprotams Eiropas Kopienu konkurences tiesību kontekstā un piemērojams līdzīgi regulas 4064/89, kas aizstāta ar padomes 20.01.2004 regulu 139/2004 (Regula 139/2004) par tirgus dalībnieku apvienošanās kontroli”.

Termins „aktīvi” ir lietots Padomes 2004.gada 20.janvāra regulā Nr.139/2004 par apvienošanas kontroli starp uzņēmumiem, kura aizstāja Padomes regulu Nr.4064/89 par apvienošanas kontroli starp uzņēmumiem. Eiropas Komisijas paziņojumā par apvienošanas jēdzienu Padomes regulā Nr.4064/98 par apvienošanas kontroli starp uzņēmumiem¹ 11.punktā lietotais termins „aktīvi” ir attiecināts arī attiecībā uz jebkurām uzņēmumam piederošām lietām (arī bezķermeniskām lietām – licencēm, preču zīmēm), kas veido saimniecisko darbības vienību (*business*) un uz ko skaidri var tikt attiecināts apgrozījums. Neste tāpat paskaidrojumos ir norādījusi, ka „saskaņā ar minēto Eiropas Komisijas paziņojumu noteicošais faktors ir tas, vai konkrētie aktīvi rada noteiktu apgrozījumu”.

---

¹ „Commission notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings”, Official Journal (OJ) 02.03.1998. C 66, http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/legislation/co406489_en.pdf.

Neste, izvērtējot Eiropas Komisijas pieņemtos lēmumus lietās Nr.IV/M.286 (Zurich/MMI), Nr.IV/M.409 (ABB/Renault Automation), Nr.IV/M.3294 (ExxonMobil/BEB), ir secinājusi, ka „visos minētajos lēmumos iegūstošais uzņēmums ieguva pietiekamu daļu aktīviem, lai tam būtu kontroles iespēja attiecībā uz šo uzņēmējdarbības daļu” un ka, „nodibinātās nomas attiecības ar Aksioma nerada Neste izšķirošu ietekmi pār Aksioma. Tas ir parasts civiltiesisks nekustamā īpašuma iznomāšanas darījums, un tam nav nekāda tiesiska sakara ar situāciju, ko varētu nosaukt par Neste un Aksioma apvienošanu. Neste no Aksioma neiegādājas uzņēmējdarbības struktūrvienību, nepārņem saistības, darbiniekus (..)”. Konkurences padome uzskata par nepamatotiem Neste izdarītos secinājumus, jo minētajos EK lēmumos ir norādīts aktīvu kopums, kas tiek iegūts konkrētajā gadījumā. Un no Eiropas Komisijas (EK) prakses apvienošanās lietās neizriet, ka aktīvu iegūšana ir paziņojuma tikai tad, kad tiek iegūta būtiska cita uzņēmuma aktīvu daļa kvantitatīvā nozīmē.

Arī Eiropas Savienības dalībvalstu konkurences iestāžu prakse nenorāda uz šādu pieeju.

Visbiežāk dalībvalstu konkurences likumdošanā aktīvu iegūšana kā atsevišķs apvienošanās veids tiek izteikts, to formulējot kā 1) cita uzņēmuma aktīvu (*assets*) vai to daļas iegūšanu vai arī 2) visa uzņēmuma (*undertaking*) vai tā daļas iegūšanu.

Piemēram, Lietuvas Konkurences likuma (*Law on Competition*)² 3.pantā ir noteikts, ka par apvienošanu ir uzskatāma cita uzņēmuma visu vai daļas aktīvu iegūšana. Somijas Konkurences likuma (*Act on Competition Restrictions*)³ 11.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka par apvienošanu ir uzskatāma arī cita uzņēmuma saimnieciskās darbības vienības daļas iegūšana („*acquisition of the entire business operations or a part thereof of a business undertaking*”). Igaunijas Konkurences likuma (*Competition Act*) 19.paragrāfa piektā daļā ir noteikts, ka par apvienošanu ir uzskatāma kontroles iegūšana pār visu cita uzņēmumu vai tā daļu.

Piemēram, Vācijas Konkurences likuma⁴ 37. paragrāfa pirmās daļas 1.punktā ir tieši noteikts, ka par apvienošanu ir uzskatāma visu vai būtiskas daļas cita uzņēmuma aktīvu iegūšana. Atbilstoši Vācijas konkurences iestādes (*Bundeskartellamt*) dotajai interpretācijai⁵ par būtisku uzņēmuma aktīvu ir uzskatāmi ne tikai tie aktīvi, kas veido būtisku daļu no pārdevēja kopējiem aktīviem kvantitatīvā nozīmē. Aktīvu daļa ir būtiska vienmēr, kad tā ir svarīga pati par sevi, ņemot vērā konkrētā tirgus apstākļus, un kad tā var tikt

² <http://www.konkuren.lt/english/merger/legislation.htm>.

³ <http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/english.cgi?luku=merger-control&sivu=merger-control>.

⁴ Act against Restraints of Competition,

<http://www.bundeskartellamt.de/wEnglisch/CompetitionAct/CompAct.shtml?navid=9>.

⁵ Information leaflet on the German control of concentrations, 2005, 13.lp.

<http://www.bundeskartellamt.de/wEnglisch/CompetitionAct/CompAct.shtml?navid=9>.

nodalīta kā atsevišķa vienība no pārējiem aktīviem. Piemēram, par tādiem aktīviem var tikt uzskatīta mazumtirdzniecības tīkla operatora atsevišķa tirdzniecības vieta, industriālo šujmašīnu ražotne mašīnbūves uzņēmumā, preču zīme vai laikraksta izdošanas tiesības.

Lielbritānijas konkurences iestāde (Office of Fair Trading - OFT) ir sniegusi skaidrojumu⁶ termina „uzņēmums” (*enterprise*) interpretācijai, ar ko tiek saprasta ne tikai juridiski nodalīta vienība (*separate legal entity*), bet arī jebkuras saimnieciskās darbības (*business activities*) vai to daļa, t.sk., aktīvi. Atbilstoši OFT sniegtajam skaidrojumam arī tikai ķermeniski aktīvi (*physical assets*) var tikt uzskatīti par uzņēmumu, piemēram, gadījumā, kad nodotās iekārtas (*facilities*) vai atrašanās vieta (*site*) dod iespēju turpināt saimniecisko darbību. Kā izriet no OFT sniegtā skaidrojuma, tad par uzņēmumu var tikt uzskatīti arī bezķermeniski aktīvi (*intangible assets*), ja var identificēt apgrozījumu, kas tieši saistāms ar nododamiem aktīviem.

2004.gada 1.maijā stājās spēkā Konkurences likuma grozījumi, ar kuriem Konkurences likuma 15.panta pirmā daļa tika izteikta jaunā redakcijā. Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka „tirgus dalībnieku apvienošanās ir: (...) tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot, vai tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”.

Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 2.punkts nosaka, ka „ziņojumu par Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto apvienošanās iesniedz fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme uz vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai tirgus dalībnieki, kas iegūst izšķirošu ietekmi vai cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus (daļu vai visus), vai tiesības tos izmantot, ja aktīvu iegūšana palielina to ieguvēja tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū”, bet šo noteikumu 12.punkts nosaka, ka, „ja apvienošanās notiek saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktu, iegūstot cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus (daļu vai visus) vai tiesības tos izmantot, apgrozījumu aprēķina, summējot ieguvēja neto apgrozījumu un to neto apgrozījumu, kas iegūts no šo aktīvu izmantošanas saimnieciskajā darbībā”.

Termins „aktīvi” citos normatīvajos aktos (piemēram, likumā „Par uzņēmumu gada pārskatiem”) ir lietots kā komersanta bilancē esošo vērtību raksturojošs lielums (kopā ar saistībām). Šāds termins ir lietots arī likumā

---

⁶ „Mergers - substantive assessment guidance”, 2003, 8.lp.
<http://www.offt.gov.uk/Business/Mergers+EA02/publications.htm>

„Par uzņēmuma ienākuma nodokli” 1.panta 16.punktā, definējot apvienošanas attiecīgā likuma izpratnē.

Neste savos paskaidrojumos nepamatoti norāda, ka „burtiski tulkojot Konkurences likuma 15.panta 1.daļas 3.punktu izveidojas tiesiski absurda situācija, ka Neste ir faktiski jāpaziņo Konkurences padomei jebkurš savs saimnieciskais līgums, piemēram, līgums ar Neste pašreizējā ofisa telpu izmantotāju (citu tirgus dalībnieku), jo Neste iegūst tiesības izmantot cita tirgus dalībnieka aktīvus. (..) Tā šo sarakstu var turpināt līdz Neste pirkumiem biroja vajadzībām, automašīnu pirkumiem, iekārtu nomām u.tml.”

No Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 2.punktā un 12.punktā noteiktā tieši izriet, ka jāpaziņo ir gadījumos, kad tiek iegūti aktīvi, kuriem iepriekš ir bijis apgrozījums un kuri ir izmantoti saimnieciskā darbībā, kas ļauj noteikt to, vai tirgus daļa ir palielinājusies. Par apvienošanām Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas izpratnē nav uzskatāmas vienošanās, kuras ir saistītas ar „ikdienas” preču (pakalpojumu) pirkšanu kā savām vajadzībām, tā arī tālākai pārdošanai. Minētie darījumi var tikt izvērtēti saskaņā ar Konkurences likuma 11.pantu, ja tie satur aizliegtas vienošanās pazīmes.

Par apvienošanas Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē ir uzskatāma arī tiesību iegūšana izmantot cita tirgus dalībnieka aktīvus (daļu vai visus), cita konkurenta visu vai daļas aktīvu izmantošana, kas parasti tiek īstenota gadījumos, ja viens tirgus dalībnieks uz kādu laika periodu beidz savu saimniecisko darbību kādā konkrētajā tirgū, un šāds darījums nav uzskatāms par „ikdienas” preču (pakalpojumu) pirkumu.

Kad izpildās Konkurences likuma 15.panta otrajā daļas 1.vai 2.punktā noteiktais, ņemot vērā Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 2.punktā un 12.punktā noteikto, apvienošanās ziņojums par aktīvu iegūšanu ir jāiesniedz, ja izpildās visi zemāk minētie kritēriji:

(a) attiecīgie aktīvi iepriekš ir izmantoti cita tirgus dalībnieka saimnieciskā darbībā (arī, ja kādu laiku nav tikuši izmantoti – piemēram, sakarā ar komersanta likvidāciju);

(b) ja tiek iegūta daļa no cita tirgus dalībnieka aktīviem vai tiesības izmantot šos aktīvus, tad aktīvu daļai jāveido atsevišķu nodalāmu saimnieciskās darbības vienību, uz kuru var attiecināt noteiktu apgrozījumu. T.i., aktīviem ir identificējama materiāla vērtība un tie nodrošināja pārdevējam noteiktu un regulāru apgrozījumu. Attiecīgi ieguvējs iegūstot tos, iegūst iespēju palielināt savu apgrozījumu uz aktīvu rēķina;

(c) aktīvi palielina tirgus dalībnieka tirgus daļu jebkurā konkrētajā tirgū. Tādējādi, ja tirgus dalībnieks jau darbojas konkrētajā tirgū vai arī augšupējā vai lejupējā, vai arī tajā pašā konkrētās preces, bet citā konkrētā ģeogrāfiskajā tirgū Latvijas teritorijā (t.i., ja konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir šaurāks par

Latvijas teritoriju), ir pamatoti uzskatāms, ka aktīvu iegūšana palielina ieguvēja tirgus daļu konkrētajā tirgū, kurā tas jau darbojas.

Tādējādi ir secināms, ka Konkurences likumā un Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 lietotais termins „aktīvi” ir pietiekami skaidrs, un Neste nevarēja nezināt par to, ka konkrētajā gadījumā aktīvu iegūšana ir atzīstama par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē, un pirms apvienošanās ir jāiesniedz ziņojums Konkurences padomei.

Tādējādi Neste nebija tiesiska pamata, un no iestādes iepriekšējas rīcības arī neizrietēja faktiskais pamats paļauties, ka saistībā ar konkrēto apvienošanos ziņojums Konkurences padomē nebūtu jāiesniedz.

4.3. Neste pārstāvis 04.01.2006. vēstulē Nr.01-7/2006 ir norādījis, ka „iesniedzot savu ziņojumu par apvienošanos, Neste nezināja un nevarēja zināt par naudas soda piemērošanas praksi. Līdz ar to Neste, vadoties pēc Administratīvā procesa likuma 10.panta noteiktā tiesiskās paļāvības principa uzskatīja, ka soda naudas aprēķināšana par iespējamo Konkurences likuma pārkāpumu un ziņojuma novēlotu iesniegšanu tiks veikta līdz datumam, kad pirmais Ziņojums iesniegts Konkurences padomē. Attiecīgi Neste soda naudas aprēķināšanas gadījumā lūdz Konkurences padomi to aprēķināt līdz 30.11.2005.”

„Lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav jāņem vērā: pirmkārt, vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums), otrkārt, vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās, treškārt, vai attiecīgās personas paļāvība ir aizsardzības vērtā.”⁷

Pirmkārt, ir izvērtējami, vai bija iestādes rīcība, uz kuru Neste paļāvās. Konkurences padome 13.02.2004. lietā Nr.p/03/07/21 un 26.10.2005. lietā Nr.p/05/05/4 ir pieņēmusi lēmumus par Konkurences likuma 15.panta otrās daļas pārkāpumu tirgus dalībnieku darbībās, nepaziņojot tirgus dalībnieku apvienošanos, kura bija jāpaziņo. Minētās lietās Konkurences padome pārkāpuma termiņu ir aprēķinājusi līdz dienai, kad tika iesniegta pirmā informācija Konkurences padomē, neatkarīgi no tā, vai apvienošanās ziņojums bija pilnīgs vai nepilnīgs.

Otrkārt, izvērtējams, vai Neste, iesniedzot nepilnīgu ziņojumu par apvienošanos, paļāvās, ka naudas sods tiks aprēķināts līdz 30.11.2005. No Neste iepriekš sniegtās informācijas ir secināms, ka tā ir paļāvusies uz to, ka apvienošanās vispār nav paziņojuma. Minētos argumentus ir minējusi arī, iesniedzot ziņojumu par apvienošanos. Tāpat iesniedzot ziņojumu Neste ir atsaukusies arī uz to, ka tā paļāvās uz iepriekš minētajiem Konkurences padomes lēmumiem. Konkurences padomei nav pamata apšaubīt, ka Neste,

---

⁷ Laviņš A., Kramiņa I. „Daži aspekti tiesiskās paļāvības principa izpratnē”, „Latvijas Vēstnesis” Jurista vārds 11.10.2005. Nr.38 (393).

iesniedzot ziņojumu, paļāvās, ka pārkāpuma termiņš tiks aprēķināts, ņemot vērā iepriekš minēto praksi.

Treškārt, izvērtējams, vai aizsardzības piešķiršana Neste „būtu neadekvāta vai novestu pie negatīvām sekām”⁸.

Kā konstatēts šī lēmuma 4.2.punktā, Neste nebija tiesiska pamata paļauties uz to, ka konkrētā apvienošanās nav uzskatāma par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

Konkurences likuma 16.panta pirmā daļa nosaka, ka Konkurences padome izskata apvienošanos, ja ir iesniegts pilnīgs ziņojums. Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 un to pielikumā ir noteikts, kuriem apvienošanās dalībniekiem ir pienākums iesniegt ziņojumu un kādu informāciju ziņojuma iesniedzējam ir jāiesniedz. Minētais ir tieši noregulēts ar mērķi, lai tirgus dalībniekiem būtu zināms, kuram ir pienākums iesniegt ziņojumu un kādu informāciju ziņojuma iesniedzējam (vai iesniedzējiem) ir pienākums ietvert apvienošanās ziņojumā. Tikai tad, ja ziņojumā ir sniegta pilnīga informācija, Konkurences padomei ir iespēja izvērtēt paziņoto apvienošanos.

Konkurences likuma 16.panta pirmajā daļā ietvertās normas mērķis ir nodrošināt to, ka apvienošanās dalībnieki iesniedz Konkurences padomei visu to rīcībā esošo informāciju, kā arī gadījumos, kad ziņojumu ir pienākums iesniegt izšķirošās ietekmes (vai aktīvu) ieguvējam, no normatīvā regulējuma izriet tas, ka, slēdzot apvienošanās darījumu, izšķirošās ietekmes (vai aktīvu) ieguvējam ir pienākums iegūt apvienošanās ziņojumā sniedzamo saskaņā ar Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 prasīto informāciju no cita apvienošanās dalībnieka.

Tādējādi Neste bija zināms, ka saskaņā ar Konkurences likuma 16.panta pirmo daļu, Konkurences padome uzsāk izvērtēt, ja ir iesniegts pilnīgs ziņojums. Nestei bija jāzin, ka Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 noteikto informāciju ir pienākums sniegt Neste. Ja apvienošanās jau ir notikusi un par to nav paziņots, tirgus dalībniekam saglabājas pienākums iesniegt pilnīgu ziņojumu.

Konkurences padomei, nenosakot, ka apvienošanās ir uzskatāma par paziņotu, ja ir iesniegts pilnīgs ziņojums, un ka pārkāpuma termiņš tikai tad tiek pārtraukts, rodas situācija, ka, sniedzot jebkādu (arī nepilnīgu) informāciju par apvienošanos, tiek pārtraukts pārkāpuma termiņa tecējums. Ņemot vērā minēto, par pārkāpuma termiņa aprēķināšanas izbeigšanas datumu pamatoti būtu uzskatāms pilnīga ziņojuma iesniegšanas datums.

Nenosakot par pārkāpuma termiņa beigu datumu pilnīgu ziņojuma iesniegšanas datumu, tiek atzīts tas, ka tirgus dalībniekam, kas ir pārkāpis Konkurences likuma 15.panta otro daļu, nav pienākuma sniegt visu Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 prasīto informāciju, un šāda

---

⁸ Turpat.

neatļautas apvienošanās izvērtēšana, ko tieši nepieciešams veikt pēc iespējas ātrāk, var tikt nepamatoti kavēta.

Konkurences padomes ieskatā, pastāvot pamatotiem apstākļiem, praksi ne tikai ir tiesības, bet ir pienākums mainīt. Par minēto Konkurences padome ir lēmusi jau iepriekšējās lietās – 25.11.2005. lēmumā par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu lietā Nr.p/05/06/14 sabiedrības „NP Confectionary AB” darbībās un 15.03.2006. lēmumā par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu lietā Nr.p/05/06/18 sabiedrības „Kronospan Holdings Limited” darbībās. Minētie lēmumi ir stājušies spēkā un kļuvuši neapstrīdami.

Tādējādi tiesiskās aizsardzības piešķiršana uz to, ka Konkurences likuma 15.panta otrās daļas pārkāpums konkrētā gadījumā ir konstatējams tikai līdz 30.11.2005., ir gan neadekvāta, gan var radīt negatīvas sekas.

Naudas soda apmērs (tā samazinājums) par laika periodu no nepilnīga ziņojuma iesniegšanas līdz pilnīga ziņojuma iesniegšanai ir nosakāms, izvērtējot apvienošanās ziņojuma iesniedzēja rīcību un ar to saistītos objektīvos apstākļus nepilnīga ziņojuma iesniegšanai.

4.4. Administratīvā akta izdošana par naudas soda piemērošanu konkrētā gadījumā ir nepieciešama, lai sasniegtu leģitīmu mērķi, un piemērota attiecīgā mērķa sasniegšanai, un attiecīgo mērķi nav iespējams sasniegt ar citiem līdzekļiem, kas mazāk ierobežo pārkāpēju. Sabiedrības intereses ir, lai nodrošinātu, ka tirgus dalībnieku apvienošanās tiek paziņotas pirms darījuma pabeigšanas, lai būtu iespējams veikt efektīvu kontroli pār apvienošanās procesiem tirgū, kā arī tādējādi varētu savlaicīgi novērst apvienošanās negatīvo ietekmi uz konkurenci tirgū. Konkurences likuma 17.panta pirmajā daļā noteiktā soda mērķis ir sodīt pārkāpēju un apturēt izdarīto pārkāpumu, un turpmāk atturēt pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpumu izdarīšanas. Konkurences padome ņem vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Šajā lietā, nosakot naudas soda apmēru, ir vērā ņemti fakti, ka: 1) noslēdzot nomas līgumu ar Aksioma, Neste ieguva iespēju veikt uzņēmējdarbību divās degvielas uzpildes stacijās: Jūrmalā, Kaugurciema ielā 83 un Iecavas pagasta “Krustiņos”; 2) iznomājot degvielas uzpildes staciju Jūrmalā, Kaugurciema ielā 83, palielinās tirgus koncentrācija, jo Neste šajā konkrētajā tirgū jau darbojās pirms nomas līguma noslēgšanas ar Aksioma, bet nepalielinās tirgus koncentrācija Iecavā, jo Neste sāk darbību jaunā konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū; 3) saimniecisko darbību, atbilstoši licenču nosacījumiem, katrā no iepriekš minētajām degvielas uzpildes stacijām Neste uzsāka attiecīgi 01.11.2005. un 29.11.2005.; 4) Konkurences padomes 21.06.2006. lēmumā Nr.58 konstatētais, ka Neste nomas līguma noslēgšana

ar Aksioma neatstāj negatīvu ietekmi uz tirgu un apvienošanās rezultātā neveidojas un nenostiprinās dominējošais stāvoklis, kā arī neveidojas būtisks konkurences samazinājums konkrētajā tirgū.

Šajā lietā tāpat ir izvērtējams, vai pastāv apstākļi, kas atzīstami par mīkstinājošiem Neste atbildībai par to, ka pilnīga informācija netika sniegta uz 2005.gada 30.novembri un tādējādi par pamatu, lai piemērotu samērīgi mazāku naudas sodu par laika periodu no 2005.gada 30.novembra līdz 2006.gada 21.februārim.

Neste rīcībā nebija informācijas par Aksioma aktīviem. Kaut arī minēto informāciju iegūt no aktīvu pārdevēja ir ziņojuma iesniedzēja pienākums, konkrētā gadījumā, ņemot vērā, ka ir acīmredzami, ka šāda informācija nebija Neste rīcībā, bet Neste sadarbojās ar Konkurences padomi, lai iegūtu nepieciešamo informāciju no Aksioma, Konkurences padome uzskata par pamatotu un samērīgu konkrētā lietā samazināt naudas sodu par laika periodu no 2005.gada 30.novembra līdz 2006.gada 21.februārim. Konkurences padome uzskata, ka konkrētā gadījumā nav iespēja pilnībā atbrīvot Neste no naudas soda, jo vienlaikus netika sniegta informācija, kurai tomēr bija jābūt Neste rīcībā.

4.5. Ņemot vērā iepriekš konstatētos tiesiskos un faktiskos apstākļus, izvērtējot Administratīvā procesa likuma 66.pantā minētos lietderības apsvērumus, Konkurences padome secina, ka attiecībā uz Neste nomas līguma noslēgšanu ar Aksioma par aktīvu iegūšanu naudas sods:

- attiecībā uz īpašuma iegūšanu Iecavas pagasta "Krustiņos": par laika periodu no 2005.gada 10.oktobra līdz 2005.gada 28.novembrim, kas kopā sastāda 50 dienas, nosakāms 25 (divdesmit pieci) latu apmērā par katru, par 2005. gada 29. novembri – 50 (piecdesmit) latu, bet par laika periodu no 2005.gada 30.novembra līdz 2006.gada 21.februārim, kas kopā sastāda 84 dienas - 5 (piecu) latu apmērā par katru dienu,
- attiecībā uz īpašuma iegūšanu Jūrmalā, Kaugurciema ielā 83: par laika periodu no 2005.gada 19.septembra līdz 2005.gada 31.oktobrim, kas kopā sastāda 43 dienas, nosakāms 50 (piecdesmit) latu apmērā par katru, par laika periodu no 2005. gada 1. novembra līdz 29. novembrim, kas kopā sastāda 29 dienas – 100 (simts) latu apmērā par katru, bet par laika periodu no 2005.gada 30.novembra līdz 2006.gada 21.februārim, kas kopā sastāda 84 dienas - 10 (desmit) latu apmērā par katru dienu.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 6. panta pirmās daļas 4. punktu, 8. panta pirmās daļas 3. punktu, 15. pantu, 16. pantu, 17. panta pirmo daļu un Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumiem Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos”, Konkurences padome

nolēma:

1. Konstatēt, ka, neiesniedzot ziņojumu pirms apvienošanās ar SIA „Aksioma – R.S.”, kas attiecībā uz īpašumu Iecavas pagasta „Krustiņos” notika 2005. gada 10. oktobrī, attiecībā uz īpašumu Jūrmalā, Kaugurciema ielā 83 notika 2005. gada 19 septembrī, SIA “Neste Latvija” ir pārkāpusi Konkurences likuma 15. panta otro daļu.

2. Uzlikt SIA „Neste Latvija” kā tiesību ieguvējam izmantot cita tirgus dalībnieka - SIA „Aksioma – R.S.” - aktīvus naudas sodu LVL 7 610 (septiņi tūkstoši seši simti desmit lati) apmērā.

3. Uzlikt SIA „Neste Latvija” pienākumu 45 dienu laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē reģ. Nr. 90000050138, konta Nr.LV93TREL1060001010900, kods TREL22) šī lēmuma nolemjošās daļas 2. punktā uzlikto naudas sodu.

4. Uzlikt SIA „Neste Latvija” pienākumu mēneša laikā pēc 3. punktā minētā termiņa paziņot Konkurences padomei par uzlikto pienākumu izpildi.

Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme

(**) ierobežotas pieejamības informācija